

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2024:91 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Er beteckning: LI2024/02430

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (fortsättningsvis länsstyrelsen) vill sammanfattningsvis framföra följande när det gäller utredningens förslag och bedömningar:

1. Utredningens förslag ger ökad obalans mellan produktion och miljö.
2. Utredningens förslag lägger ökat ansvar hos markägare och myndigheter utan ökat stöd.
3. Ädellövskogens naturvärden hotas – bevarande av värden går inte ihop med förslagen i utredningen då bland annat platskontinuitet är en nyckelfråga.
4. Ersättningsfrågorna är rimliga – inskränkningar i brukandet behöver ersättas.
5. Artskyddsfrågorna – det saknas kunskapsunderlag för genomförandet av utredningens förslag som säkrar bevarandet av naturvärdena.
6. Ikraftträdande – om naturvärdena ska säkras behöver kunskapsunderlag, finansiering mm vara på plats innan förändringarna träder i kraft.
7. Flera förslag är otillräckligt utredda, alternativt inte konsekvensutredda, bland annat avseende påverkan på natur- och kulturvärden samt belastningen på myndigheter, markägare och rättsväsendet.

Utifrån detta vill länsstyrelsen tillstyrka att arealgränsen för avverkningsanmälan kvarstår på 0,5 ha och att det inrättas stöd för att öka arealen ädellövskog, samt att inskränkt brukande ges ersättning.

Länsstyrelsen avstyrker däremot förslagen om:

- ändring av miljöbalken och förordning om anmälan för samråd,
- ändring av tillämpningarna kring ädellövskog i övrigt,
- minskade krav på underrättelser för skogsbilväg/traktorväg, skogsgödsling mm,
- att samla artskyddet hos Skogsstyrelsen.

Generella synpunkter

Generell synpunkt förändringar i miljöbalken

Förslagen innebär att miljöbalken går från att vara en sektorsövergripande lagstiftning till att bli mer sektorsanpassad. Detta kan öppna upp för att andra sektorer, vars verksamheter också berörs av miljöbalken, kräver liknande sektorsspecifik lagstiftning och att miljöbalken därmed står inför stora förändringar på sikt. Konsekvensanalysen har inte berört förslagets övergripande påverkan på miljöbalken.

Vägledande för förslagen till förändringar som presenteras i utredningen måste vara att de överensstämmer och harmonierar med 2 kap Miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna. Förslagen kan inte enbart luta sig på att förändringarna ska stämma överens med EU-rätt och andra internationella åtaganden.

Kulturmiljövårdens påverkan på skogsbruket

Kulturmiljölagens (KML) bestämmelser och dess påverkan på skogsbruket nämns inte i utredningen vilket är en stor brist. I Kommittédirektivet anges, under rubriken "Annan relevant lagstiftning", att kulturmiljölagen (1988:950) innehåller förbud mot att skada fornlämningar och krav på tillstånd från länsstyrelsen för ingrepp i fornlämning. Utöver detta nämns inte KML. Om man i utredningsarbetet medvetet har avstått från att hantera

konsekvenserna för annan relevant lagstiftning behöver detta redovisas.

I utredningsunderlaget framgår inte om en specialist med kulturmiljökompetens eller kompetens kring kulturmiljölagen har deltagit vid arbetet med utredningen (se kap "2.2 Genomförande"). Vidare har ingen intressedialog skett med till exempel Riksantikvarieämbetet. Däremot har dialogmöte skett med en hembygdsförening.

Många kulturlämningar skadas vid skogsbruksåtgärder vilket kan leda till att miljömålet inte uppfylls. Enligt Skogsstyrelsens statistik, utifrån en inventering av kända kulturlämningar, framtagna år 2024 så skadas redan nu 30% av alla kända kulturlämningar av föryngringsavverkning¹. Länsstyrelsen bedömer att eftersom utredningen inte har inkluderat kulturmiljökompetens riskerar skadorna långsiktigt öka i stället för att minska.

Utifrån avsaknaden av kulturmiljökompetens och de föreslagna förändringarnas oklara påverkan på kulturmiljövärdena i skogsmiljön bedöms förslagen i utredningen ge en samlad, negativ påverkan på kulturmiljövärdena.

Miljömål Levande skogar

Utredningens uppdrag att arbeta utifrån att produktion och miljö är jämställda mål borde ha hanterats med ett bredare perspektiv – tillväxt baserat på skogliga värden kan omsättas inte bara inom den traditionella skogsindustrin utan även inom upplevelse- och naturturismen, för att nämna en sektor som ger tillväxt baserat på skogens ekosystemtjänster utan att förbruka dess övriga värden. I en fördjupad utvärdering av miljömålen från 2023² ges bland annat förslag på hur man kan "Skapa förutsättningar och incitament för ett förvaltande och brukande av skog, anpassat till den biologiska mångfalden" (sid 10 ff).

¹ Uttag 2025-04-03: <https://www.skogsstyrelsen.se/nyhetslista/skador-pa-forn--och-kulturlamningar-2024/>

² <https://www.naturvardsverket.se/4acc3b/globalassets/media/publikationer-pdf/7000/978-91-620-7094-6.pdf>

Synpunkter på förslagen

Kapitel 5: Förslag om samråd enligt miljöbalken

Förslaget innebär att en lista ska tas fram som tydliggör för markägare vilka åtgärder som kräver samråd. Underlaget i utredningen ger inte tillräckligt med information för att kunna bedöma konsekvenserna av en sådan lista och det ges inga konkreta förslag. Framtagande av en lista med åtgärder som kräver samråd bör inte begränsas till att enbart utgå från att uppfylla EU-rätten och andra internationella åtaganden. Krav på underrättelse om samråd bör utgå från påverkan på naturmiljön i stort och harmoniera med miljöbalkens 2 kap allmänna hänsynsregler.

I det fall det blir aktuellt att ta fram en lista med åtgärder för när 12:6-samråd krävs, anser Länsstyrelsen att Natura2000-områden bör inkluderas. Det råder i dagsläget stor otydlighet mellan Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i hantering av denna fråga och föreslagen förändring riskerar öka denna otydlighet. Det bör framgå att om behov av samråd finns inför en skogsbruksåtgärd i eller i närheten av ett Natura2000-område så bör detta anmälas för samråd enligt miljöbalken. Länsstyrelsen anser att Skogsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för skogsbruksåtgärder, bör hantera dessa bedömningar. Om Skogsstyrelsen bedömer att åtgärden kräver en ansökan om Natura2000-tillstånd så blir Länsstyrelsen inblandad i egenskap av tillståndsmyndighet. Bedömningen av om tillstånd behöver sökas med beaktande av de anpassningar som skogsbruket gör, bör enligt Länsstyrelsens förslag ovan, hanteras av Skogsstyrelsen.

Det framgår inte tydligt av utredningen om förslaget innebär att en anmälan om samråd även ska gälla som en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen, därav blir konsekvenserna svåra att bedöma. Om utredningens förslag innebär att samrådsanmälan inte ska gälla även som en avverkningsanmälan kommer det leda till ökad administration för både markägare och myndigheter som ska hantera två ärenden för samma åtgärd. I det fall utredningens förslag innebär att en anmälan om samråd även ska gälla som en avverkningsanmälan så är det i princip samma tillvägagångssätt som idag, förutom att markägaren själv bedömt att ett samråd krävs (vilket är omvänt från hur det är idag).

Det föreslås i utredningen att det ska tas fram kartskikt som pekar ut samrådsområden som ett komplement till listan med åtgärder

som kräver samråd. Länsstyrelsens bedömning är att det saknas underlag och information för att skapa ett heltäckande kartskikt som fångar in skogliga miljöer med höga naturvärden och livsmiljöer för fridlysta arter. Mycket stort ansvar vilar på markägare eller verksamhetsutövare att ha kompetens att avgöra om det krävs samråd. Vi ser redan idag att hjälp med bedömningar av skogsbruksåtgärders påverkan på naturmiljöer efterfrågas av skogsbruket hos myndigheter, exempelvis hjälp med att bedöma påverkan på Natura 2000, där en åtgärd utanför ett sådant område kan kräva en ansökan om tillstånd. Idag saknas det digitalt underlag hos Skogsstyrelsen för att se om en avverkningsanmälan berör landskapsbildsskydd och strandskydd vilket gör att automatgranskning inte fungerar för dessa ärenden.

Sammanfattningsvis avstyrker länsstyrelsen ändringen av miljöbalken och förordningen om anmälan för samråd. Ett tydliggörande av vilka åtgärder som kan kräva samråd, och därmed utökat kunskapskrav, kan göras utan att förändra lagstiftning. Vi ser en risk för att åtgärder som utgör en väsentlig påverkan på naturmiljön kan komma att utföras, utan att en anmälan om samråd har lämnats in. Det kan leda till negativa konsekvenser för naturmiljön och att förbjuda åtgärder, enligt till exempel artskyddsförordningen, utförs eller att tillståndsprövning i Natura 2000-områden inte genomförs. Därmed finns även en risk att det blir en förskjutning hos myndigheter från förebyggande arbete med prövning innan åtgärden utförs, till tillsyn efter åtgärd för att hantera överträdelser.

Kulturmiljöperspektiv på förslagen

5.1.2 Vad avses med "kan komma att väsentligt ändra naturmiljön"?

På s. 162 i utredningsunderlaget anges att "i ett område med dokumenterat höga natur- eller kulturmiljövärden eller i ett område som annars är känsligt kan även en förhållandevis liten åtgärd innebära väsentlig ändring av naturmiljön", enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om anmälan för samråd. Det behöver i regelverket tydligt framgå vad en väsentlig ändring av kulturmiljön innebär om markägaren själv ska kunna avgöra om samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken är nödvändigt.

5.3.1 Det ska vara tydligt när anmälan för samråd krävs

I kapitel 5 föreslår utredningen att kopplingen mellan underrättelse enligt 14 § SKV och anmälan om samråd tas bort. Bedömningen av om en anmälan för samråd behövs enligt miljöbalkens 12 kap 6 § flyttas då till markägaren. Sedan år 2019 är markägaren själv ansvarig för att avverkningsärenden som är tillståndspliktiga enligt kulturmiljölagen skickas för prövning till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser att det behöver göras en uppföljning och utvärdering av konsekvenserna av denna förändring. Erfarenheten från förändringen bör användas i den här utredningen.

5.3.7 En uttömmande lista för samråd enligt miljöbalken 12 kap 6 §

Den nämnda karttjänsten som ska utgöra underlag för samrådsplikten behöver också inkludera kulturmiljövärden. Dessa finns i Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister, Fornsök. Det behöver också framgå att tidigare okända fornlämningar, dvs som inte är registrerade i kulturmiljöregistret Fornsök, är skyddade av kulturmiljölagen. Påträffas en tidigare okänd fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning, tex vid en skogsbruksåtgärd, ska länsstyrelsen kontaktas för rådgivning. Länsstyrelsen anser att det finns svårigheter i att förmedla att listan och karttjänsten inte är kompletta för varken miljöbalkens 12 kap 6 § eller andra lagstiftningar som kan beröra skogsbruk.

Utredningen saknar sammantaget en redovisning av konsekvenserna av att ha en "uttömmande lista" som endast gäller en lagstiftning, och oklarheter som riskerar uppstå kring hanteringen enligt övriga lagstiftningar som kan påverkas, exempelvis kulturmiljölagen.

På s. 181 anges att det idag finns tillräckligt mycket kartlagt för att det föreslagna systemet ska kunna fungera. Det saknas tillräckligt kartunderlag för kulturmiljövärden i stora delar av landet, både för övriga kulturhistoriska lämningar och för fornlämningar. I texten anges att DVIS kommer utgöra ett viktigt underlag. Uppdraget att utveckla digitala geografiska underlag om natur- och kulturmiljövärden i skog utgör dock ett komplement till fältinventeringar (se Uppdrag att utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden - Regeringen.se). DVIS är dessutom begränsat till ovan mark synliga kulturlämningar eftersom under mark dolda lämningar generellt inte fångas upp genom denna typ av hantering.

Om DVIS ska få ett bestående ansvar för att skapa, förvalta och säkerställa behovet av långsiktighet behöver Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen delta i arbetet. I det fortsatta arbetet är det också av vikt att befintliga registrerade lämningar kvalitetssäkras eftersom fornlämningsbegreppet med tiden förändrats. Markägare ska inte belastas av fornlämningar och 2 kap KML i onödan.

Fältinventeringar med fokus på kulturmiljövärden sker idag i låg omfattning, särskilt i samband med skogsbruksåtgärder eftersom sådana räknas som pågående markanvändning. Länsstyrelserna har idag liten möjlighet att bekosta fältinventeringar utan att extra medel tillförs.

Myndigheters ansvar för samverkan

Enligt förvaltningslagens 6 § ska myndigheter se till att kontakter med enskilda är enkel och smidig, och enligt 8 § ska en myndighet enligt sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter. Genom till exempel uppdraget "en väg in" år 2018 förenklades myndighetskontakter för markägare och Skogsstyrelsen slussade vidare ansökningar för samråd till berörda myndigheter för prövning enligt andra berörda lagstiftningar. Utredningen föreslår avsteg från detta arbetssätt och lägger nu ansvaret på markägaren.

I och med detta förslag på förändring, tillsammans med Skogsstyrelsens ändring av sin hantering av avverkningar som berörde fornlämningar, är trenden snarare att samverkan mellan myndigheter minskar och att markägaren själva förväntas ha kunskap om lagstiftningar och när samråd krävs.

Kapitel 6: Arealgräns för krav på underrättelse om avverkning

Länsstyrelsen tillstryker förslaget att arealgränsen 0,5 ha kvarstår. Det alternativa förslaget riskerar att resultera i större negativa konsekvenser för naturmiljön. Många värdekärnor och livsmiljöer för fridlysta arter i Skåne är små och under 2 ha.

Kapitel 7 och 9: Underrättelser för flera åtgärder, samt förkortad handläggningstid

Utredningen föreslår en minskad handläggningstid från sex veckor till tio dagar för vissa underrättelser enligt 14 § skogsvårdslagen (se även s. 68 ff och s. 71 ff i utredningsunderlaget).

Länsstyrelsens normaltid för handläggning av begäran om samråd vid skogsbruksåtgärd är 100 dagar. Om Länsstyrelsen ska kunna handlägga KML enligt föreslagen svarstid utan att det får stora negativa följder för andra ärendetyper krävs extra resurser. Förslaget innebär större skillnader i handläggningstider mellan olika myndigheter vilket kan skapa otydlighet för markägaren och fler kulturmiljövärden riskeras skadas. Utredningen redovisar inte heller hur eller om Skogsstyrelsens automatiska handläggningssystem hanterar fornlämningar (KML) och om markägare informeras om att noll-beslut efter tio dagar endast innebär ett godkännande enligt skogsvårdslagen. Det måste tydligt framgå om kulturmiljövärden ingår i de ärenden som ska hanteras som s.k. rutinmässiga åtgärder på trakter utan höga hänsynskrav och om markägaren informeras om eventuella berörda fornlämningar. Den förkortade handläggningstiden kan således få betydande konsekvenser på kulturmiljön och fornlämningar i skogsmark vilket behöver redovisas. Länsstyrelsens resurser för tillsyn är begränsade och det är endast händelsestyrd tillsyn efter anmälan om skada på fornlämning som prioriteras i dagsläget. Antalet tillsynsärenden kan öka om fler kulturlämningar skadas.

Delbetänkandet föreslår att maskinell gödsling, maskinell askåterföring samt byggande av skogsbil- och traktorvägar längre än 300 meter ska underrättas enligt skogsvårdslagens 14 § i stället för samråd enligt miljöbalkens 12 kap. 6 §, som det görs idag. Därmed ska Skogsstyrelsen handlägga även dessa ärenden inom 10 dagar. Skador på natur- och kulturmiljövärden riskerar att öka även vid dessa skogsbruksåtgärder då de värden som ska skyddas påverkas även av det som föreslås undantas från samrådet.

Den förkortade handläggningstiden ökar kraven på markägaren när flera olika lagstiftningar berörs, så som skogsvårdslagen och kulturmiljölagen, samtidigt som samverkan mellan myndigheter minskar. För att klargöra förslagets påverkan på natur- och kulturmiljö behöver konsekvenserna utredas bättre och handläggningstiden om sex veckor bör kvarstå tills resultatet från dessa konsekvensutredningar finns tillgängligt.

Förändringarna förutsätter att branschen tar ett mycket stort eget ansvar. Länsstyrelsen ser med detta en risk för att åtgärder utförs som får negativ påverkan på känsliga och formellt skyddade områden. För Natura 2000 är det förbjudet att utföra åtgärder även utanför det utpekade området om det finns risk för betydande påverkan. Vägbygge och näringstillförsel kan innebära storskalig

påverkan på hydrologin och hur vatten rör sig i landskapet respektive artsammansättningen utanför där näringstillförseln sker.

Vid en konsekvensutredning måste påverkan på natur- och kulturmiljöer utredas av personer med rätt kompetens.

Oklarheter i implementering av förkortad handläggningstid

I förslagen till förändring i skogsvårdslagen (1979:429) och skogsvårdsförordningen (1993:1096) framgår inte någon skillnad mellan olika typer av underrättelser enligt skogsvårdslagens 14 § och hur de ska hanteras. Länsstyrelsen tolkar det som att det behöver beslutas om tillfälligt förbud i alla ärenden som behöver någon form av manuell kontroll (enligt utredningen ca 30 000 ärenden år 2023) och som inte hinner kontrolleras inom 10 dagar. Tidsfristen tar inte heller hänsyn till semestertider eller sjukfrånvaro och är väldigt känslig för oförutsedda händelser på Skogsstyrelsen. I utredningen saknas även konsekvensutredning kring vilken påverkan det kan ha på natur- och kulturmiljön.

Antaganden från bristfälliga underlag

En av utredningens motiveringar till att korta handläggningstiden är att många avverkningsanmälningar handläggs i ett automatiserat system eller rutinemässigt utan fältbesök av handläggare, och att få av dessa ärenden gick vidare till tillsyn enligt skogsvårdslagen år 2023 (endast ca 1 000 avverkningsanmälningar av totalt ca 60 000; se s. 250).

Skogsstyrelsens årsredovisning för 2023 klargör att de prioriterat mycket hårt i sin ärendehandläggning av avverkningsanmälningar: "Bland de ärenden som av resursskäl prioriteras ner, finns en ansevärd mängd ärenden med stort tillsynsbehov"³.

Länsstyrelsen anser att bristfälligt underlag delvis använts för att motivera en förkortad handläggningstid. Utredningens bedömning av hur mycket tillsyn som behövs kan inte ske utifrån data från endast ett år. Vidare har utredningen valt ett år där Skogsstyrelsen själva redovisat att de behövt prioritera sin tillsyn mycket hårt.

Det digitala systemet är undermåligt och bristfälligt. Det är inte heltäckande för att fånga in skydd av arter eller oidentifierade värdefulla naturmiljöer, och saknar underlag för strandskydd och

³ Skogsstyrelsens årsredovisning 2023, s 71

landskapsbildsskydd. Samma tidsintervall på 6 veckor bör fortsatt gälla för avverkningsanmälan och 12:6-samråd.

Eventuellt skulle det vara möjligt att peka ut dokumenterat triviala skogsområden som saknar natur- och kulturmiljövärden, och möjliggöra förslaget på 10 dagars handläggningstid för dessa områden.

Angående artskyddet och skogliga värdekärnor så innebär utredningens förslag ökad risk att fridlysta arter påverkas negativt och därmed att förbjudna åtgärder kommer utföras. Detta beror på att det råder kunskapsbrist om fridlysta arters förekomst och lokaliseringen av skogliga värdekärnor. Samtidigt stödjer markägare och verksamhetsutövare i de flesta fall sina bedömningar på registreringar i Artportalen vilket bara inkluderar hittills kända förekomster. Skogsstyrelsens digitala system, vilka automatgranskningen utgår ifrån, täcker i nuläget inte in alla värdekärnor eller skogar med restaureringspotential, då många fortfarande är oidentifierade. Därav faller ärenden med bland annat fridlysta, rödlistade och hotade arter inte ut till manuell granskning.

Det är oklart i utredningen om förslaget innebär att alla ärenden som faller ut till manuell handläggning har 6-veckors handläggningstid, samt om det då gäller både samråd och anmälan om avverkning. Det är inte heller klarlagt om Skogsstyrelsen måste starta upp ytterligare ett ärende för samma åtgärd, ett enligt Skogsvårdslagen och ett enligt Miljöbalken. Det kan dessutom innebära att samma åtgärd handläggs parallellt av både Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen. Här finns uppenbar risk för onödig administration, längre handläggningstider och att det blir otydligare för markägare.

En handläggningstid på 10 dagar är inte tillräckligt för berörda myndigheter att hantera ett ärende om det krävs manuell handläggning. Det är inte tydligt i utredningen hur dessa ärenden ska hanteras. Det kan krävas remisser, överlämnande till länsstyrelsen för Natur 2000-prövning eller annan kunskapsinhämtning. Det finns enligt förslaget möjlighet för Skogsstyrelsen att inrätta ett interimistiskt förbud men detta innebär en utökad handläggningsprocess. Dessutom kan detta verktyg uppfattas som onödigt hårt av markägare och därmed som ett övertramp.

Länsstyrelsen utövar viss bevakning av avverkningsärenden som kan påverka formellt skyddade områden eller andra områden med höga

naturvärden, eftersom Skogsstyrelsen inte längre skickar dessa på remiss. Om handläggningstiden kortas ner till 10 dagar, försämrars denna bevakning och möjligheten att vid behov hinna agera kommer påverkas avsevärt.

Möjligheten för ideella organisationer att inkomma med externa synpunkter på en avverkningsanmälan försämrars. Dessa spelar en viktig roll i att uppmärksamma och komplettera kunskapen om fridlysta arter. Man måste agera och skicka in tillsynstips till Skogsstyrelsen inom 10 dagar, vilket är alldeles för kort tid då redan dagens sex veckor är kort om tid för att hinna med att uppmärksamma och besöka berörda områden.

Kapitel 8: Ny syn på ädellövskog

Samtliga förslag saknar övergripande analyser av konsekvenserna för naturmiljön. Landskapsperspektivet saknas och den gröna infrastrukturen för ädellövskog kan antas bli kraftigt försämrad. Att koppla kravet för när en anmälan ska göras samt plikten att föryngra till brukningsenheten i stället för till ädellövsbeståndet, som kan sträcka sig över flera fastighetsgränser, kan leda till att värdefulla ädellövsbestånd styckas upp och försvinner. Skogsstyrelsens möjlighet att förelägga om anläggning av ny ädellövskog tas bort enligt förslaget och det ska vara möjligt för fastighetsägare att omföra ädellöv till tex barrskog, under förutsättning att andelen ädellövskog bibehålls på brukningsenheten. I kombination med ovan förändringar, förslaget att ansökan om tillstånd för avverkning i ädellövskog tas bort och att 10-dagarsregeln ska gälla, öppnar det upp för risker som innebär mer fragmentisering och förlust av ädellövskogar med lång kontinuitet. Om förslagen genomförs kommer det att leda till ett försämrat tillstånd för biologisk mångfald kopplat till ädellövskogar.

Att stimulera ökad areal ädellövskog är bra men riskerar ske på bekostnad av stöd för att sköta ädellövskog. Skötsel av ädellövskog kräver åtgärder under flera tillfällen under en omloppstid och är ofta mer kostsamt än en barrskogsskötsel. Länsstyrelsen ser en risk att rójningar inte genomförs med resultatet att beståndet långsamt utvecklas till granbestånd och att motivationen att öka arealen ädellöv på brukningsenheten minskar.

Kapitel 10: Kostnadsfördelning för kunskapsinhämtning

Förslaget förutsätter att myndigheter har tilldelade resurser för att bekosta utredningar, annars finns risk att tillräcklig kunskap för att bedöma åtgärden inte kommer att finnas i ett ärende och att beslut fattas på otillräckliga uppgifter, samt att åtgärder utförs trots att det skadar.

Det görs redan en rimlighetsavvägning (2 kap 7 § miljöbalken) för vilka uppgifter som behöver tillföras för att kunna bedriva tillsyn. Om det blir fråga om att förelägga en verksamhetsutövare om utredningar uttrycks proportionalitetsavvägningen också i 26 kap 9 § miljöbalken. Till exempel får inte mer uppgifter begäras in än vad som krävs för att kunna bedöma ärendet.

10.2.1 Kunskapskravet är otydligt och medför oklara kostnader för markägaren

Ingen jämförelse har gjorts med andra länder, tex Finland, när det gäller kulturmiljövärden och hur kostnaden för kunskapsunderlag hanteras. Det är önskvärt att det framgår i utredningsunderlaget.

Regelverket behöver på ett tydligt sätt redovisa vilka kunskapsunderlag som kan krävas inom skogsvårdslagen respektive miljöbalken även gällande kulturmiljöer i skogsmark. Det behöver också tydligt framgå när ansvaret för kostnaden tillfaller markägaren och när det tillfaller staten. Vidare behöver det preciseras när ansvaret och kostnaden kan tillfalla andra tillsynsmyndigheter, till exempel länsstyrelsen.

Kapitel 12: Tillsynen över artskyddsfrågor i skogen

Det finns en risk att helhetsperspektivet över landskapet minskar med förslagen i utredningen och att polariseringen mellan olika typer av markanvändning ökar. Många arter är inte bara skogslevande utan beroende av olika miljöer under hela sin livscykel.

Det finns också en risk för att samsyn gällande regional respektive lokal bevarandestatus för fridlysta arter försämras och att bedömningar för olika åtgärders påverkan på bevarandestatusen görs olika.

Både fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet berör inrättande av Natura 2000-områden som länsstyrelserna prövar i samband med ansökan om tillstånd och skogsbruksåtgärder. Att behålla det grundläggande ansvaret för artskyddet hos länsstyrelsen bidrar till att upprätthålla helhetsperspektiv och samsyn.

Kapitel 13: Domstolsprocesser

Länsstyrelsen befarar att det med förslagen blir en ökad belastning på miljödomstolarna, vilka behöver tillföras kompetens inom skogliga produktionsfrågor.

Angående partsställning så förväntas ingen större skillnad, eftersom miljödomstolen redan idag begär in yttrande från Skogsstyrelsen.

Kapitel 15: Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt redovisade synpunkter ovan saknas mycket för att förslagen ska kunna genomföras utan risk för negativ påverkan på naturmiljön.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anneli Hulthén med Johan Niss som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Olof Liungman och enhetschef Cecilia Backe medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.